

Javna uprava u demokratskom društvu

Savjetovanje, Zagreb, 18-19. studenoga 1999.

*Ivan Šprajc**

Prikaz

U suorganizaciji Instituta za javnu upravu te izdavačke kuće Organizator d.o.o. dvodnevno savjetovanje održano je u velikoj dvorani hotela Sheraton u Zagrebu. Iako naizgled jedno od mnogih, nesumnjiva je važnost održanog savjetovanja. Naime, nakon gotovo jedne dekade na jednom su se mjestu okupili hrvatski znanstvenici koji proučavaju organizacijski raznovrsno područje javne uprave, ali i upravni stručnjaci koji svakodnevno djeluju unutar tog područja.

Kako je u uvodnoj riječi naglasio predsjednik Instituta za javnu upravu prof. dr. sc. Dragan Medvedović, opća tema savjetovanja - Javna uprava u demokratskom društvu - intencionalno je određena vrlo široko i odgovara namjeri suorganizatora da upravo tim savjetovanjem začnu tradiciju okupljanja svih zainteresiranih za unapređenje javne uprave. U okviru opće teme, ipak, određene su tri zasebne teme oko kojih su se koncentrirali referati izneseni na skupu: Ustrojstvo i poslovi državne uprave, Zaštita prava građana i drugih subjekata od nezakonitog rada tijela uprave te konačno Lokalna samouprava i uprava i pravci reforme.

I.

Kao gost savjetovanja skup je pozdravio dr. sc. Jadranko Crnić, predsjednik Ustavnog suda Republike Hrvatske, ističući značenje zakonitog djelovanja javne uprave za ukupni demokratski karakter jednog pravnog sustava. Prema

* Ivan Šprajc, dipl. pravnik, mlađi asistent Pravnog fakulteta u Zagrebu

mišljenju dr. Crnića ustavno je sudovanje važan korektivni element upravnog, tj. upravnosudskog djelovanja, pa shodno tome i dodatno jamstvo ostvarenja temeljnih prava i sloboda svake osobe.

Već je prvi referat pod nazivom *Međuovisnost djelatnosti i ustrojstva u upravnim organizacijama*, autora akademika Eugena Pusića, označio smjer izlaganja i rasprave prvog dana savjetovanja. Dominirali su referati koji su za teme imali pitanja od interesa za ukupni upravni mehanizam kao i moguće načine njegova usavršavanja. To se primarno odnosi na referate koji su uslijedili: *Reforma uprave u Hrvatskoj: procesi i mogućnosti* – prof. dr. sc. Josipa Kregara, te *Neka obilježja sustava financiranja javnih potreba u Republici Hrvatskoj* – prof. dr. sc. Jure Šimovića. Oba su izlaganja svojom znanstvenom utemeljenošću i neupitnom aktualnošću izmamila i prve pozitivne reakcije prisutnih sudionika.

Nastavno je Zoran Pičuljan, dipl. pravnik, u svom izlaganju *Razvoj i neka otvorena pitanja hrvatske službe vanjskih poslova* dao pregled trenutnog stanja službe vanjskih poslova. Kao posljednji referent Božo Gagro, sudac Upravnog suda Republike Hrvatske, zaključio je izlaganja prvog dana savjetovanja. U svom radu naslovljenom *Zaštita prava građana i drugih subjekata od nezakonitog rada tijela državne uprave* sudac Gagro je upozorio, na nedvojbeno zanimljiv i pristupačan način, na temeljne probleme s kojima se u svom radu susretao Upravni sud Republike Hrvatske.

Nakon kraće stanke zapodjenu se vrlo zanimljiva rasprava koja je pokazala potrebu češćeg sastajanja znanosti i prakse. Upravo je to bio ključni naglasak u neposrednom izlaganju Ante Frkovića, župana Ličko-senjske županije. Raspravu je inzistiranjem na načelu zakonitosti upravnog djelovanja nastavio prof. dr. sc. Dragan Medvedović, ali i Ivan Mrkonjić, predsjednik Upravnog suda Republike Hrvatske. Raspravu, a time i prvi dan savjetovanja, okončala je Mirjana Juričić, sutkinja Upravnog suda Republike Hrvatske, koja je upozorila na zaostajanje u informatizaciji Upravnog suda kao osnovnog preduvjeta konstantne edukacije sudaca.

II.

Drugi je dan savjetovanja pozdravnim govorom otvorio Vladimir Šeks, potpredsjednik Hrvatskog državnog sabora. Anticipirajući interes svih referenata i sudionika u raspravi drugog dana savjetovanja, V. Šeks je naglasio potrebu provođenja korjenite reforme sustava lokalne samouprave, navodeći pritom

razloge sadašnjeg ustroja lokalne samouprave. Nastavno je Antun Palarić, ravnatelj Državnog ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Iznio je svoj prijedlog reforme tog sustava u istoimenom referatu. Prof. dr. sc. Stjepan Ivanišević inventarizirao je u referatu *Glavni problemi i mogući pravci reforme lokalne samouprave u Hrvatskoj* učinke sadašnjeg načina organizacije lokalne samouprave, nakon čega je osnažio zaključak o nužnosti reforme. U istom, "reformatorskom" tonu izlaže svoj referat dr. sc. Ivan Koprić te navodi ciljeve koje bi reformom valjalo postići. Uslijedilo je iznimno zanimljivo izlaganje prof. dr. sc. Zvonimira Lauca pod nazivom *Promicanje i provedba načela Europske povelje o lokalnoj samoupravi, osobito načela supsidijarnosti*. Naime, tim referatom dobiven je normativni kriterij procjene domaćeg prava na koji su se, pokazalo se, pozivali svi sudionici naknadne rasprave.

Nakon kraćeg osvježenja skup je nastavio s radom. Niz izlaganja čiji je zajednički kontekst analiza konkretnih djelatnosti iz samoupravne nadležnosti ili položaj pojedine jedinice unutar upravno-teritorijalnog ustrojstva započeo je Teodor Antić iz poglavarstva Primorsko-goranske županije.

Njegov referat *Sustav obavljanja komunalnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj* pregled je normativnih uvjeta obavljanja te djelatnosti s posebnim naglaskom na ulozi županije. Doc. dr. sc. Robert Blažević kontekstirao je položaj Istarske županije u upravno-teritorijalnoj podjeli Republike Hrvatske u referatu istog naziva i koristeći se tim primjerom vrlo egzaktno upozorio na neuralgične točke sustava lokalne samouprave. Posljednje izlaganje na skupu održala je Greta Augustinović-Pavičić, dipl. pravica, koja je u svoje ime i u ime suatorice Dragice Krpan, dipl. pravice, predstavila referat pod nazivom *Grad Zagreb u upravno-teritorijalnom ustrojstvu Republike Hrvatske*. Glavni je grad naše države u ovom referatu prezentiran kroz izlaganje položaja, poslova, ustrojstva i financiranja njegove upravne strukture uz neizostavne prijedloge usmjerene poboljšanju cijelog sustava.

U nastavku rada Žaneta Barišić-Schnaider iz Hrvatske infomacijsko-dokumentacijske referalne agencije predstavila je čitav niz usluga koje može pružiti ta ustanova. Ta je prezentacija pobudila nepodijeljeno zanimanje svih nazočnih, za što je zaslužna vizualna atraktivnost izlaganja Ž. Barišić-Schnaider. Rasprava koja je uslijedila svojom je živošću, na trenutke čak izravnom polemičnošću, zorno posvjedočila koliko je savjetovanje takvog tipa nedostajalo našoj stručnoj javnosti. Naizmjenične replike, spremnost za obranu vlastitog

stava, ali i za priznavanje vrijednosti njemu suprotstavljenog, bile su odlike polemike u kojoj su se isticali Nina Mišković iz Državnog ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu te prof. dr. Stjepan Ivanišević s Pravnog fakulteta u Zagrebu. U žarištu rasprave našao se odnos referentne domaće regulative naspram Europskoj povelji o lokalnoj samoupravi. Svoj obol raspravi dao je i Ivica Malatestinić iz Saveza gradova i općina Republike Hrvatske koji je upoznao skup s inicijativama proisteklim iz tog saveza.

Dvodnevno savjetovanje zatvorio je prof. dr. sc. Dragan Medvedović. U završnoj je riječi uputio zahvalu svim gostima, sudionicima u radu skupa, te ih pozvao da i nadalje sudjeluju u aktivnostima Instituta za javnu upravu. Tom prigodom najavljena je inicijativa koja bi uključivala organizaciju stalnih tribina u prostorijama Skupštine Grada Zagreba koje bi bile posvećene pojedinim problemima hrvatske javne uprave.

III.

Spodeći rezultate dvodnevnog savjetovanja, ne možemo ne primijetiti razmjere interesa koje je ono pobudilo. Oba dana savjetovanja dimenzijama impozantna dvorana hotela Sheraton bila je pretijesna da primi sve zainteresirane. Nedvojben uspjeh skupa to je veći kad se zna da su drugi dan rada obilježile izrazito nepovoljne vremenske prilike koje su uzrokom izostanka stanovitog dijela sudionika. U vezi s tim organizatori bi trebali razmotriti mogućnost da se, nadamo se odsad tradicionalno, savjetovanje održi u mjesecu listopadu ili čak rujnu. Pored toga, kako je najavio i predsjednik Instituta za javnu upravu prof. dr. sc. D. Medvedović, savjetovanja će se ubuduće održavati i izvan Zagreba poradi približavanja djelatnosti Instituta većem broju zainteresiranih stručnjaka i znanstvenika.

Napomene je vrijedna i okolnost da je praćenje skupa olakšano izdavanjem vrlo ukusno dizajniranog Zbornika radova savjetovanja. Sigurni smo da će pobuđeni interes dočekati i pratiti sljedeće, baš kao i nove inicijative organizatora ovog savjetovanja. Na taj će se način najbolje realizirati cilj okupljanja sve relevantne pravne javnosti - usavršavanje ustroja i djelovanja hrvatske uprave kako bi ona efikasnije, racionalnije i jeftinije ostvarivala svoje ustavne zadaće i pridonosila razvoju demokratskog društva.